

Elena Šimovičová

KEĎ VEČER HRÁ NA TEREKINE

Text © Elena Šimovičová, 2019-2021

Obálka © Miroslav Kulich

Korektúra © Jakub Pitoňák

Ján Hefty

Prvé vydanie

ISBN 978-80-973885-5-3

Obsah

Štyri príbehy o ľuďoch veľmi rozdielnych. Každý z nich sa však snaží nájsť svoje miesto na zemi.

KEĎ VEČER HRÁ NA TEREMINE.....	5
ZÁCLONA	71
MARIJA	91
VYROVNANIE	127

KEĎ VEČER HRÁ NA TEREKINE...

Elena Šimovičová

Venovanie

S láskou venované mojej sestre Eve, ktorá 46 rokov pôsobila ako veľmi úspešný klinický psychológ

Srdce človeka je bojové pole anjelov i démonov.
Každý z nás má v sebe čosi, čo nikto nedokáže
vysvetliť - akési tiahnutie k zlu, ale vieme ho udržať
pod kontrolou a vieme prejaviť to dobré v nás.
Dobro a Zlo má jednu tvár, všetko závisí len od toho, kedy
ľudskej bytosti prekrížia cestu.

Paulo Coelho

22.1.2000

Jeden

Izbu osvetľovalo slabé svetlo z ulice. Oveľa viac svetla poskytoval izbe mesiac v splne. Svietil rovno do okna a zalieval miestnosť svojím striebnistým svitom.

Takmer v strede izby, pred oknom stála pani. Polodlhé bohaté vlasy medenej farby mala úhľadne upravené. Oblečená v šifónovej priesvitnej blúzke s dlhými širokými netopierimi rukávami a v dlhých voľných nohaviciach pôsobila štíhlo.

Stála pri zvláštnej skrinke s vysokými nožičkami, z ktorej vychádzali dve tenké kovové tyčky, odrážajúce mesačné paprsky. Pani stála nehybne, s vysoko zdvihnutou hlavou a jak . V tom akoby precitla. Zdvihla svoje ruky a priblížila ich ku skrinke. Ozval sa jemný tón, ako keď mačiatko tíško zamraučí zo sna.

Jej ruky sa začali pomaly, jemne pohybovať okolo kovových tyčiek a skrinka ožila. Vychádzali z nej nepredstaviteľne krásne clivé melódie.

Pani hrala Chopinovo Nocturno, bez klavíra, iba na tomto podivnom hudobnom nástroji. Jej ruky v dlhých priesvitných rukávoch sa vznášali ako motýle.

Na tvári panej sa objavil jemný úsmev...

Dva

Už niekoľko rokov nebola poriadna zima. V týchto zemepisných šírkach sme boli zvyknutí na haldy snehu, ktorý dokázal všetko stíšiť a veľmi rýchlo upratať aj nie práve udržiavané priestory. Beloba snehu všetko prikryla a krajina pôsobila ako biely nepoškvrnený obraz.

Táto zima bola taká nijaká. Je koniec februára, vonku to pripomína jar v plnom rozpuku. Snežienky a bledule jarné sú už odkvitnuté. V záhradách sa zo zeme tlačia tulipány a narcisy. Na stromoch sa nalievajú puky. Vŕby dostávajú zlatistú predjarnú farbu, liesky a brezy sú vyzdobené žltými visiacimi valčekmi. V ešte stále sviežom vzduchu je cítiť prísľub jari. V lese pri mokradi začal rásť medvedí cesnak. Tie prvé krehké lístočky sú najlepšie.

Tak ako mnoho iných ľudí aj ich rodinu vytiahlo sniežko von do prírody. Otec, mama, syn a dcéra. Sú dvojičky, nedávno mali osem rokov. Stále sú spolu a všetky výmysly osemročných detí sa u nich násobia dvoma. A tak0-mama, keď sa dozvedela o rastúcom medveďom cesnaku, rozhodla o výlete. Obaja s manželom dobre poznali svoje deti. Vedeli, že keď sa určí cieľ ich prechádzky, deti budú zvládnuteľnejšie.

Auto odstavili na kraji riedkeho lesa. Mohli autom prísť oveľa bližšie k ich tajnému miestečku, ale chceli sa s deťmi prejsť na čerstvom vzduchu. Neboli sami, dve autá tam už parkovali, k jednému práve prichádzal od lesa starší pár, pani držala v ruke kytičku rozkvitnutých bahniatok. Kývli si hlavou na pozdrav. Po štvrt hodine pomalej chôdze sa blížili k miestu, kam už niekoľko rokov chodili zbierať kytice cesnakových listov.

Deti ako vždy prebehli svojich rodičov o hodný kus cesty. V tom sa ozval z ich hrdielok nezvyčajný výkrik, plný hrôzy. Niekoľko skokov otca a mamy a už boli pri nich. Sledovali vytreštené oči svojich detí a zbadali to aj oni. Spod asi meter dlhej valcovitej kôpky vlašajšieho lístia bolo vidieť ľudské chodidlo. Vyzeralo ako z porcelánu, na nechtoch svietil ostro červený lak.

Obaja rodičia si pomysleli to isté. Asi tu niekto zahodil figurínu. Ich zopár sekúnd trvajúce upokojenie vystriedala istota, že figurína to nie je. Chytili svoje deti za ruky a pomaly, po špičkách sa vzdŕaľovali od tohto hrozného nálezku. Všetci štyria mlčali. Otec si pozorne poobzeral okolité stromy. Hľadal orientačné body, keď sa sem vráti s políciou.

Tri

Neprešla snád' ani hodina, keď sa otec vrátil k nájdenému telu v sprievode troch policajtov. Jeden z nich ostal stáť bokom a privolať otca. Znovu mu kládol otázky, hoci už na policajnej stanici vypovedal, aj cestou sem v policajnom aute sa ho vypytovali. Ale sám ešte v šoku im mechanicky odpovedal takmer na tie isté otázky.

Ďalší dvaja policajti zručne našahovali policajnú pásku okolo nálezu.

O chvíľu prišli ďalší traja muži, popodávali si ruky s policajtmi, ktorí im predstavili nálezcu tela. Kriminálka. A ďalšie otázky, mnohé z nich rovnaké ako od policajtov. Vyšetrovateľ si pozorne zapisoval všetky jeho odpovede.

Po príchode súdneho lekára ho vypočúvajúci kriminalista pozval na oficiálny výsluch k nim, na kriminálku. Spomenul si na svoje zaparkované auto pri susednej budove polície, kde bol nahlásiť strašný nález z lesa a bol rád, že sa dostane aspoň rýchlejšie k svojmu domu a rodine.

Prešli ďalšie tri hodiny, kým sa naozaj dostal domov. Zajtra vypočujú jeho manželku a vopred ho slušne upozornili, že k výsluchu znovu predvolajú aj jeho. Také sú predpisy.

Štyri

Dychčiaci, spotený, skôr sa šmýkal po vlhkom svahu, ako utekal. Naozaj nečakal, že to praskne tak skoro. Včera ráno si na tablete prečítal kriminálne správy. Vedel, o čom to píšu. Teraz si potreboval overiť, že ostatné je v poriadku...

Pred tými dvoma mesiacmi práve začal poletovať sneh, keď dokončil svoju prácu. Vyhĺbiť plytkú jamu v mäkkom teréne by dokázal aj rukami, ale vo svojom ruksaku mal vždy potrebné veci. Teraz mu poslúžila ostrá vojenská lopatka. Ani ruky si nezašpinil. Telo uložil do plytkého hrobu a nahrnul naňho vrstvu suchého lístia. Predtým však položil na mŕtve telo asi dvadsať centimetrov dlhú vetvičku odlomenú z neďalekého malého smreka.

Raz, ako malý chlapec bol s maminým vtedajším priateľom na poľovačke, tam poľovníci položili na zastrelenú srnu takú vetvičku, aj sa tej srnke poklonili, veľmi sa mu to páčilo. Bolo to také dôstojné! A on tiež nie je hocikto, vyrovná sa aj tým poľovníkom.

Pri tom, ako sa poklonil, mu na krku pristáli prvé studené vločky snehu. Bol so sebou spokojný, ostatné už zakryje sneh a do jari je ešte ďaleko.

Keď sa vracal späť k svojmu auto, už husto snežilo. V tom bielom tichu cítil v sebe hlboký pokoj. Veril si. Všetko si vždy dôkladne premyslel. Nechce byť namyslený, ale vie, že by bol z neho dobrý veliteľ, nech si myslí o ňom kto chce čo chce. Mal osem rokov a tri týždne, keď stratil svojho otca. Na oslave jeho ôsmich narodenín boli s ockom a mamou v McDonalde, kde si mohol dať čo len chcel. Ale on si dal svoje tradičné hranolky s kečupom, netradične mu rodičia dovolili kolu a bol spokojný.

Richard nikdy nechcel pýtať viac ako zjedol. Tak to bolo aj s hračkami. Hoci bol jedináčik, nebol sebecký, rád požičal svoje hračky iným deťom. Jeho mamina bola na neho hrdá. Aj mu to hovorila.

Sama vyrástla v detskom domove, počula, že niekde v Amerike má o hodne staršiu nevlastnú sestru, ale nič o nej nevedela, ani sestra sa o ňu nezaujímal. O ďalších príbuzných nemala žiadne vedomosti. Ani dôvod, prečo prežila detstvo v domove, nepoznala. Tety, ktoré sa o ňu a ostatné deti starali, boli obetavé, materinské. A keďže nepoznala život v normálnej rodine, nemala s čím porovnávať. Svoje detstvo, prežité v detskom mestečku, nikdy nepovažovala za traumu. Vyrástla z nej pokojná, vyrovnaná mladá žena.

Mala osemnásť rokov, keď stretla svojho manžela. Po roku randenia sa zobrali. On bol pre ňu otcom, materou, bratom, sestrou. Bezvýhradne mu dôverovala. A keď sa im po troch rokoch manželstva narodil malý Richard, zdalo sa jej, že žije ako v rozprávke. Žili veľmi jednoducho, peňazí akurát tak na slušné prežitie, ale svojmu synovi chcela dať viac, ako ona dostala.

Keď jej manžel zahynul pri autohavárii, sedela vraj pri ňom nejaká slečna. On bol na mieste mŕtvy, ona ešte viac ako týždeň žila.

Po otcovom pohrebe ho mama zobrala do nemocnice. Vošli do nemocničnej izby, kde na posteli ležala žena. Trčali z nej hadičky, pípali tam nejaké prístroje. Jeho pohľad upúťali chodidlá tej ženy. Spod nemocničnej prikrývky priam svietili. Boli také biele, ako ich kuchynské taniere. Len nechty na nohách mala namaľované ostro červenou farbou, takú mal na svojom obľúbenom hrnčeku s bielymi bodkami. Držal sa pevne maminej ruky, nechápal, čo tam robia. Po chvíli mama potichu povedala jediné slovo.

-Skap...

Keď prišli domov, mama pootvárala všetky skrine, skrinky, zásuvky a s plačom vyhadzovala otcove veci. Opakovala:

-Kurva... Kurva... Kurva...

Nikdy takto mamu nepočul hovoriť.

Nasledovali mesiace maminho aj jeho veľkého žiaľu, ocko mu chýbal a vedel, že už nič nebude také ako predtým.

Mama sa mu cez deň venovala, po nociach počul jej plač. Potom sa v ich byte občas objavil nejaký muž, ale vždy len na pár týždňov. Mamu počul, ako sa im zveruje, čo jej urobil manžel. Zabil sa v aute aj s frajerkou!

Jedným z tých mužov bol Jozef, ten čo ho zobral na poľovačku. Chlapom sa chválil, že je jeho syn a oni sa mu smiali, že veď on deti mať nemôže.

Po čase v ich byte prestali pánske návštevy. Až Jozef sa po nejakom roku vrátil, že mu obaja chýbajú.

Tak spolu žili, pre mamu bol syn stále ten najdôležitejší. A Jozef sa ku nemu správal ako k vlastnému, i keď ocko mu stále chýbal. Spomienky na neho sa však postupne menili z farebných na sivé. Jozef bol pre neho skôr veľkým kamarátom. Predstavoval pre neho oporu, keď bol niekedy zneistený poznámkami chalanov zo sídliska. Riki bol stredne vysoký, útlejší ako niektorí jeho rovesníci, dával prednosť učeniu pred akciami sídliskových tínedžerov. A tak sa ich ironickým poznámkam nevyhol. Ale cítil za chrbtom Jozefa a preto nemal žiadne obavy.

Mama niekedy akoby trochu žiarlila, že si s Jozefom tak rozumejú. Ale bola to bystrá žena a chápala, že ten mužský a ženský svet sú dva svety. Po strate svojho otca syn potreboval mužský vzor. Na svojho syna bola naozaj pyšná. Vo svojich predstavách ho videla ako lekára. Všimla si, aký je citlivý a empatický a učil sa dobre. Pomaly sa z jej mysle vytratila tá ťažká trauma, keď náhle stratila milovaného manžela a zároveň sa dozvedela, že ju podvádzal.

V trojici mama, Riki a Jozef žili spolu ako rodina už takmer šesť rokov, keď sa to stalo. Mama s Jozefom sa viezli do práce, keď do ich auta narazil kamión, ktorý vyletel z protismeru. Pri čelnej zrážke nemali šancu...

Rikimu to v škole oznámili riaditeľ s triednou učiteľkou.

Mal pár mesiacov pred maturitou a niekoľko týždňov pred osemnástkou.

Pät'

Vyštudovala klinickú psychológiu a svojej profesii sa venovala desiatky rokov. Niekoľko rokov pracovala v zabezpečovacom detenčnom zariadení s ťažkými kriminálnikmi. Znaleckým skúmaním ich psychického stavu pri páchaní zločinov bola dokázaná prítomnosť nejakej psychickej poruchy. Najčastejšie to boli vážne poruchy osobnosti alebo ťažké duševné choroby, u ktorých nebol predpoklad nápravy ani po dlhých rokoch výkonu trestu. Pobyt týchto ľudí po odpykaní trestu predstavoval nebezpečenstvo pre verejnosť.

Na pracovisku sa stretávala s ľuďmi bez bežných ľudských emócií, akoby ich ktosi naprogramoval len na páchanie zla. Mnohí pri opisovaní svojich skutkov akoby znovu prežívali vzrušenie, ktoré ich viedlo k opakovaniu krutých činov. Spočiatku bola táto práca pre ňu taká náročná, že nemohla spať, cítila nekonečnú únavu a nevidela zmysel v práci s týmito ľuďmi.

Keďže mala podpísanú pracovnú zmluvu, nechcela zbabelo utiecť. A tak sa snažila, aby prestala vidieť vo svojich klientoch len zabíjajúce monštrá. Začala horlivo čítať odborné články, štúdie, všetko čo našla na túto tému. Celé dlhé hodiny študovala ich zdravotnú dokumentáciu. Nešlo jej o to, aby týchto ľudí pochopila, vedela, že k tomu sa nikdy nedopracuje. Skôr dúfala, že v odbornej literatúre nájde dôvody ich správania. Očakávala, že sa dozvie o nejakých anatomických odchýlkach alebo že sa dozvie o nejakých hormonálnych poruchách a ako psychologička prirodzene očakávala, že v chorobopisoch svojich klientov sa dočíta o traumách, ktoré nasmerovali ich životy.

Našla. Z každého niečo. Ale žiadnu definíciu toho ako sa z človeka stane vraždiace monštrum. Pri terapeutických stretnutiach s klientmi si všimla, že sa jej neradi pozerajú do očí. Silou vôle sa snažila udržať s nimi očný kontakt. Verila, že keď im pri rozhovore bude pozeráť hlboko do očí, dozvie sa o nich viac. A začalo sa jej dariť. Do svojho pohľadu vkladala všetku svoju energiu, koncentrovala sa len na tie oči pred sebou.

Sledovala, ako reagujú ich zrenice keď občas položila nejakú otázku. Zvyčajne však nechala hovoriť toho pred sebou.

Niekedy sa stalo, že v očiach toho pred ňou sa niečo zalesklo. Neverila, že by to mohli byť slzy. Ale postupne si uvedomovala, že napriek všetkému sedí pred ňou ľudská bytosť. A títo chlapi ako keby vycítili zmenu jej postojov. Prestali ich pokusy o prekrútené rozprávania o sebe, o ich nevine. A prestali aj ich snahy o manipuláciu pani doktorky. Nie, nezmenili sa na nevinných baránkov. Naďalej si krátili čas vo väzení krutým správaním k spoluväzňom, žili si so svojimi väzenskými intrigami.

Keď jej pracovná zmluva v zariadení končila, chvíľu aj premýšľala nad jej predĺžením, najmä potom ako sa ju snažili spolupracovníci a nadriadení prehovoriť, aby ostala.

Ale chcela sa posunúť ďalej